

(המשך מעמוד 17)

מאיוושהי לחימה קשה, ויש איוו תחושה כללית שמכבדים אותך, את ההירואיות, שאתה עושה מילחמה חשובה. אתה יכול לשבת ולשתוק, מכונס בתוך עצמך. אתה חזרת עכשיו, אתה עמוס חוויות, אתה יושב שותק, אנשים יודעים איפה היית, יודעים שעברת קשיים. פה היה מצב הפוך. פה היה מצב שאנחנו היינו היחידים שידעו. אנחנו היינו בקשיים, והחבר'ה מסכיבים הגנו. אז כאילו היינו בכלל צריכים להצדיק את זה שאנחנו יושבים מכונסים.

● זה היה מהול במרידות מסויימת?

ודאי!

● כלפי העורף?

אני הערפתי את אמהות נגד שתיקה, בלי קשר לרעיונות הפוליטיות של כוונותי-לא-לצאת, משום שהם היו מעורבים. אנשים מסכיבים לא היו מעורבים, נמאס להם לשמוע. המילחמה נמשכה יותר מדי זמן בשבילם. לבנון היה סיפור שנמשך יותר מדי זמן, ונמאס להם לשמוע על לבנון.

כשאני כתבתי את הספר ועמדתו להוציא אותו, אמרו לי הרבה אנשים: נמאס לאנשים לשמוע מלבנון.

זו תופעה שהתחילה בעצם המילחמה עצמה, שנמאס. אנשים נלחמו מצד אחד, ומצד שני אנשים פה הרשו לעצמם להרגיש שנמאס להם מהמילחמה. אנחנו משתחררים מזה, אנחנו מבליים.

אני מכיר את הסיטואציה הזאת. כשהשתחררתי כבר מהצבא, והיו אומרים "חיללים סרקו כפר בלבנון, והיו עשרה פצועים למחבלים ושלושה פצועים ישראלים", אנשים אמרו טוב, ידיעה של 250 מילה בעיתון, אולי איהו שתי דקות וחצי בטלוויזיה, ואת השמות של הרוגים אם יש הרוגים. בעוד שאני יודע שאנשים שם נלחמו בקרב קשה. אני יודע להעריך שאם יש 10 פצועים ויש שלושה הרוגים, האנשים נלחמו את הקרב הכי קשה להם כהיים באתו כפר, ובשבילם זו הטראומה המילחמתית הכי גדולה שהם עברו, הם איבדו שם אולי את החבר הכי טוב. וכשהם יחזרו יראו שאנשים כאן אמרו, "טוב לי, למי יש כוח", שאנשים כאן הולכים להשתין כשהם שומעים את הידיעה הזאת בטלוויזיה, זו הודמנת לקפוץ להביא משוה מהמיטבח.

הפער הזה: איך לא רצה החייל הזה לספר את מה שהוא עבר שם?

● איך אתה מרגיש כשאתה שומע אצל אריה נאור שהפעולה הזאת, שהיא היתה הקרב הכי חשוב שלך, למעשה היתה בכלל בלי אישור ממשלתי?

אני לא ידעתי אם יש אישור ממשלתי או לא. מה שאני ידעתי זה בדרג הרבה יותר פשוט. אני ידעתי שהמח"ט לא יודע למה אנחנו שם, ומה אנחנו עושים שם, הוא לא יודע לאיזה רחוב יגידו לו לפנות בעוד 10 דקות. אני יודע שהמג"ד, כששאלתי אותו אחרי הלילה הראשון "תגיד דני, מה קורה?" אז הוא ענה לי "תאמין לי, איתי, אני לא יודע יותר ממך, ולא יודע יותר ממה שקראתי בעיתונים לפני יומיים".

זה מה שאנחנו ידענו, לא ידענו אם יש אישור, לכן אני אומר שמה שמעניין אותי בספר של נאור זה הקורלציה הזאת בין מה שהיה בממשלה לבין מה שקרה בשטח.

● אתה בספר נשמע די מופתע מזה שוירים עליך.

נכון.

● יש בספר הערה הנראית כמעט היתולית, אולי בצורה לא מודעת, שאתה מופתע מזה שוירים עליך בשביל להרוג איתך.

נכון, זה היה מפתיע מאוד, כי אנחנו לא ידענו בכלל מה אנחנו עושים שם. אני החלטתי אז שאני לא נהרג שם.

● למה דווקא שם?

כי הרגשתי בכל חושיי, רמ"ח שס"ה, ששם זה סתם. החיילים הרגישו את זה, שזה סתם.

● במערב ביירות?

כן, כי מה, כשנכנסנו לצור גם נכנסנו לעיר וגם שם יכולנו ליהרג וידענו ששם הכל יכול לקרות. פחדנו מזה ושיקשקנו מוות מזה, אבל אני לא זוכר שהרגשתי שאני אתחבא, שאם ירצו לירות עליי אני אתחבא. ובמערב ביירות הרגשתי שאם ירצו לירות עליי, אני אתחבא. היה שם קטע שחוקר שבויים אמר לי "תדר למרתף תראה אם יש שם נשק" ואני בצור הייתי יורד. במערב ביירות אמרתי: מצירי, שיהיה שם גם מחבל, מה איכפת לך? זו לא היתה הרגשה שאתה שוכב על הגדר ואתה יודע שאתה עוצר בגופך את המחבל. מה זה משנה אם הוא עובר מפה לפה. מלפניי, מאחוריי ומשני צדדי יש אויב. אין לזה משמעות. וזאת היתה ההרגשה במערב ביירות. מה זה משנה אם אני כובש את הרחוב הזה או כובש את הרחוב ההוא?

● במידה מסויימת זה אובדן של תוב. הייתי אומר, אולי התבגרות חיילית.

כן. אם היו מוציאים אותנו ממערב ביירות והיו משכיבים אותנו על הגדר במארב, אני בטוח שהייתי חרוד בתחושה שאני אעשה הכל למנוע שיתקפו ושיכנסו, כמו שעשינו הרבה הרבה לילות לפני המילחמה. היתה הרגשה שהצבא הישראלי יעשה כל דבר, יגידו לו לתקוף — הוא יתקוף. יעשה כל דבר.

● אתה בעצם מוריד לרמת החוויה האישית את הבעיה הגדולה של מילחמת יש ברירה. כלומר, שלחיל אין ההרגשה שזה דבר חיוני למדינה.

מה שאני מנסה לעשות בספר זה לפרוס את הקשת הזאת של התחושות מהרגע שאתה יוצא לשם, שאתה מרגיש שאתה עושה מילחמת איך ברירה, ועד הרגע שאתה מבין שזה סתם.

שאף אחד לא יחשוב שהיילים יצאו למילחמה בתחושה של אנטי, ההיפך הוא הנכון, אני מאמין שלמילחמת לבנון יצאו, לא פחות ולא יותר, באותה התחושה שיצאו למילחמת ששת הימים, באותה התחושה שצריך להגן על רמת-הגולן במילחמת יום כיפור. קצת פחות, קצת יותר. באופן כללי זה היה אותו הדבר, עם המוכנות והמודעות והתמיכה בעורף, הכל היה אותו הדבר, מה שקרה היה אסון.

● אתה יכול לאתר מתי הדבר הזה נשבר אצלך?

בעת המצור על ביירות. תחילה היו בקעים. ישבנו מעל ביירות, והיו בביירות מחבלים, ואמרו לנו שאנחנו הולכים לכבוש את זה, זה היה לא ברור, זה היה נראה כמו איוו אפיוורה מסרט. מה, מישוה באמת רוצה להכניס אותנו לעיר עם בניינים בגובה 15 קומות, ששם יש צבא, שיושבים שם שיכעו גרודייקומנדו סוריים? זה היה נראה לא הגיוני.

אבל היינו עושים את זה אולי במוכנות אחרת, אבל היינו עושים את זה.

הרבה דברים מתבססים על זה שחייל קרבי רוצה להילחם. חייל קרבי, ביסודו של דבר, יש בו תאווה למילחמה. באיוושהו מקום הוא רוצה לבצע, ועוד יותר מזה כשהמיקצע מורכב, כשיש בו אלמנטים של קצת קומנדו וקצת משוה מיוחד. תגיד לחיילי חי"ר, לגולני, שהם הולכים לעשות פשיטה כסירות-גומי, הם ילכו לכל מקום. וזה מין אווירה כזאת שהיא נוצרת עם הזמן, עם השנים בצבא. תגיד להם שעומדים לפשוט במסוקים על בית, לשחרר בני-ערוכה, הם ישמחו לעשות את זה.

במערב ביירות היה משוה מזה. אז כאילו גם זה קיים, זה לא מנטרל מהתשוקה לעשות. זה מה שכליכך (המשך בעמוד 32)

מלכת המים 1986

בחסות

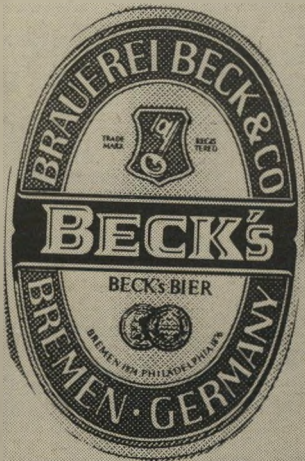
מטעם

משרד התיירות

העולם הזה

מלכת המים
תצגו את הבירה
שכבשה את העולם

בירה בק'ס
המפתח לעסקים

המתמודדות בתחרות
מלכת המים
1986

תזכינה בטבעות
יהלומים מתנת

מרכז התכשיטים והיהלומים
הגדול במדינה
נתניה, רח' גד מכנס 2

מלכות המים תגענה לנשפים
באוטובוסים המרווחים
והממוזגים של

טיולי האלפי

בשיתוף:

בית האופנה

איב דה מרדיקס

מלחי — ספנות נסיעות ותיירות בע"מ

נופש-שייט עם
מלכות המים

בגדי-הים
למלכות המים

רוני-לי-רון

רחוב הנטאל 14, ת.א. מל. 03*823285, 03*825135

הדרכת הבנות: אולפן לאה פלטר * צילום המועמדות: סטודיו מנחם עוז * תספורות: מירי וברי מ"סלון לה קוקט" * הפקה: גמא הפקות * מטעם אמנים * אירגון: מירי זכרוני, רפי זכרוני.

המועמדות הסוכיות